

Ενδεικτικές Προτάσεις για Διδακτικές Προσεγγίσεις στο πλαίσιο ανάπτυξης Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

«Project»

Η μέθοδος project είναι μια μορφή ομαδικής εργασίας, στην οποία εμπλέκονται αποφασιστικά όλα τα μέλη της σχολικής τάξης. Όλοι μαζί αποφασίζουν το θέμα που θα τους απασχολήσει, προγραμματίζουν τα βήματα της έρευνάς τους, διεξάγουν από μόνοι τους τις ενέργειες που απαιτούνται, ανασκευάζουν πιθανές αρχικές τους σκέψεις, καταλήγουν σε αποτελέσματα που τα αξιολογούν και τέλος κοινοποιούν τις εμπειρίες τους στη σχολική κοινότητα ή στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Στην πορεία υλοποίησης ενός project ακολουθούνται συνήθως τα εξής βήματα:

- Επιλογή του θέματος
- Διαγνωστική αξιολόγηση
- Καθορισμός στόχων (γνωστικών, συναισθηματικών, ψυχοκινητικών)
- Σχεδιασμός και περιγραφή του προγράμματος
- Καθορισμός ομάδων εργασίας - Κατανομή εργασιών
- Έρευνα, συλλογή πληροφοριών
- Έρευνα πεδίου
- Διαμορφωτική αξιολόγηση
- Σύνθεση της τελικής εργασίας με βάση τις εργασίες των υποομάδων
- Τελική αξιολόγηση (εσωτερική και εξωτερική)
- Παρουσίαση της εργασίας στην τάξη ή στο ευρύτερο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον.

«Landart»

Το **Landart**, που γεννήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής τη δεκαετία του 60 και εξαπλώθηκε στην Ευρώπη και σ' όλο τον κόσμο, συναντά την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση με δημιουργήματα μέσα στη φύση και σε πλήρη αρμονία μ' αυτήν, αξιοποιώντας υλικά από τη φύση και προς χάρη αυτής.

Φύλλα, πέτρες, κλαδιά, με χρώματα της κάθε εποχής, αλλά και συλλεγμένα απορρίμματα, αποτελούν την πρώτη ύλη για τη δημιουργική αυτή δραστηριότητα. Το Landart ενεργοποιεί όλες τις αισθήσεις των εμπλεκομένων και δεν διαφοροποιείται στο πεδίο της συναισθηματικής φόρτισης από τις άλλες μορφές τέχνης.

Ιστοριογραμμή

Η Ιστοριογραμμή είναι μια δημιουργική προσέγγιση ή μέθοδος που βασίζεται στη θεωρία του δορισμού (constructivism) και πρεσβεύει ότι η μάθηση είναι περίπλοκη και πολυεπίπεδη. Καθοδηγείται από την ήδη υπάρχουσα γνώση και εμπειρία του μαθητή και από το αξίωμα ότι οι μαθητές δομούν τη γνώση τους μέσα από την πράξη και την εμπειρία τους. Εξασφαλίζει δραστηριότητες, που αναδύονται από την πλοκή μιας ιστορίας και έλκουν το ενδιαφέρον του παιδιού να εμπλακεί σ' αυτές, ώστε να εξελιχθεί η ιστορία. Κύρια συστατικά της είναι η σκηνή της ιστορίας σε συγκεκριμένο χρόνο και τόπο, στοιχεία της φύσης, άνθρωποι, ζώα, φυτά και αληθινά περιβαλλοντικά προβλήματα προς λύση.

Παιχνίδια ρόλων

Η τεχνική δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να βιώσουν στην τάξη καταστάσεις που συμβαίνουν στον έξω κόσμο, τον κόσμο των μεγάλων.

Στα παιδιά αρέσει συχνά να δραματοποιούν καταστάσεις φανταστικές ή πραγματικές, να φτιάχνουν σενάρια και να αναλαμβάνουν ρόλους που τους παίζουν με αφοσίωση. Μιλούν μόνα τους, κάνουν φίλους τα παιχνίδια τους, μιμούνται, γίνονται ηθοποιοί.

Μέσα από τη δραματοποίηση μιας κατάστασης χρησιμοποιούνται διαφορετικοί κοινωνικοί παράγοντες ή ομάδες, μελετώνται τα κοινά σημεία και οι διαφορές τους, αναδεικνύονται οι συγκρούσεις, εκφράζονται οι απόψεις και τα συναισθήματα και αναζητείται η καλύτερη δυνατή λύση. Εμπυχώνοντας έναν ρόλο οι μαθητές ταυτίζονται με το υποδυόμενο πρόσωπο κι αποτυπώνονται εύκολα στην ψυχή και στο μυαλό τους αξίες που επιζητείται να αποκτήσουν.

Επίλυση προβλήματος

Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται για να αναπτύξουν οι μαθητές δεξιότητες, οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν σε άλλες περιπτώσεις στην ζωή και στην εργασία τους. Χαρακτηριστικό της είναι ότι ωθεί τους μαθητές ενεργητικά και συνεργατικά σε απαντήσεις μέσα από την εμπλοκή τους σε μια σειρά διανοητικών λειτουργιών, με κύριο σκοπό την κατανόηση ενός προβλήματος που τους απασχολεί.

Στην εφαρμογή της επίλυσης προβλήματος ακολουθούνται σε γενικές γραμμές τα παρακάτω στάδια:

- Εντοπισμός και διερεύνηση του προβλήματος/ζητήματος
- Καθορισμός στόχων για την επίλυση του προβλήματος
- Διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων
- Σύνταξη κριτηρίων για την επιλογή της πιθανής/ρεαλιστικής λύσης

- Επιλογή της κατάλληλης λύσης σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας
- Σχεδιασμός δράσης
- Υλοποίηση της δράσης
- Αξιολόγηση και ανατροφοδότηση της διαδικασίας.

Μελέτη πεδίου

Η μέθοδος φέρνει τους μαθητές σε άμεση επαφή με τη φύση και τα συστατικά στοιχεία του θέματος που μελετούν. Απαιτεί προετοιμασία της μαθητικής ομάδας στην τάξη κατά την έναρξη του προγράμματος με σχετική ενημέρωσή τους για το γνωστικό μέρος του υπό εξέταση θέματος. Στο πεδίο τα παιδιά παρατηρούν, βιντεοσκοπούν, φωτογραφίζουν, κάνουν μετρήσεις, συλλέγουν και καταγράφουν στοιχεία χρησιμοποιώντας φύλλα εργασίας. Η μελέτη πεδίου καταλήγει στην επεξεργασία και σύνθεση των συλλεχθέντων στοιχείων μέσα στην τάξη, στην εκτέλεση πειραμάτων για την επαλήθευση κάποιων στοιχείων, καθώς και στην εξαγωγή συμπερασμάτων και διατύπωση προτάσεων.